

Politechnika Wroclawska

Katedra Mechaniki i Inżynierii Materiałowej

Badania elektrochemiczne. Analiza krzywych potencjodynamicznych.

mgr inż. Anna Zięty
promotor: dr hab. inż. Jerzy Detyna, prof. nadzw. Pwr

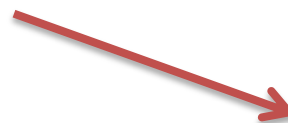
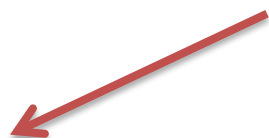

Wrocław, dn. 25.11.2015r.

KOROZJA, RODZAJE KOROZJI

- ✓ niezamierzone niszczenie metali pod wpływem reakcji elektrochemicznej bądź chemicznej z otaczającym środowiskiem
- ✓ proces samorzutny

elektrochemiczna

bodziec: wilgoć

chemiczna

bodziec: obecność suchych gazów

Płyny ustrojowe to środowisko agresywne
(występowanie **chlorków**)

KOROZJA, RODZAJE KOROZJI

ogólna

(równomiernie na całej powierzchni materiału)

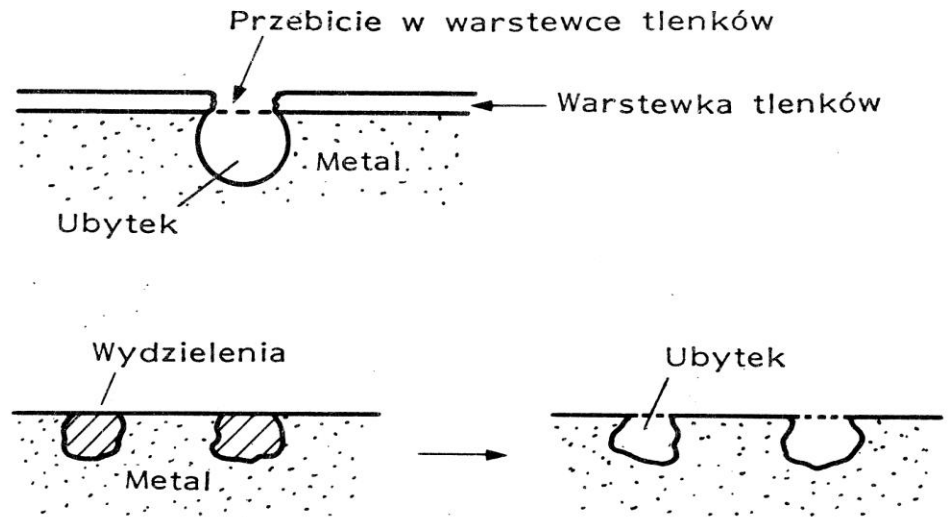
- ✓ najbardziej bezpieczna
- ✓ monitoring

lokalna

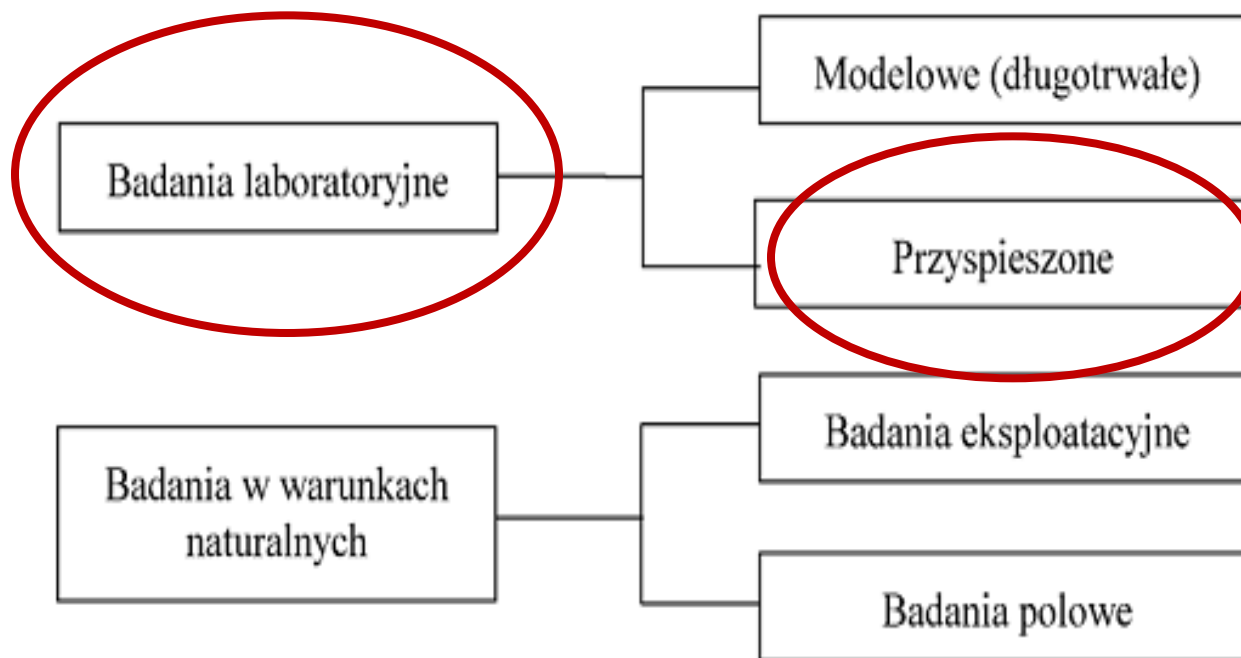
(w konkretnych miejscach materiału)

- ✓ **wżerowa** (przy metalach pasywnujących)

METODY BADAŃ KOROZYJNYCH

BADANIA ELEKTROCHEMICZNE

(zaburzenie stanu równowagi poprzez prąd elektryczny)

TRÓJELEKTRODOWY UKŁAD POMIAROWY

RE

elektroda odniesienia

Elektroda wodorowa (NEW)
Elektroda kalomelowa (NEK, nasycony KCl)
nasycona elektroda Ag/AgCl

WE

elektroda badana

Badany materiał

CE

elektroda pomocnicza
(przeciwelektroda)

platyna,
grafit,
stal austenityczna

DEFINICJE

ELEKTRODA (półogniwo)

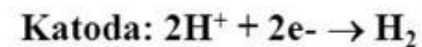
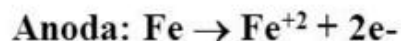
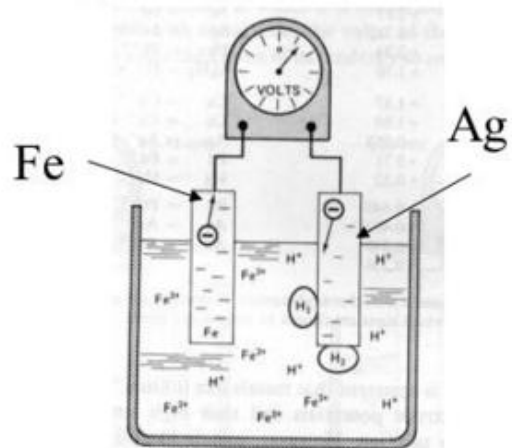
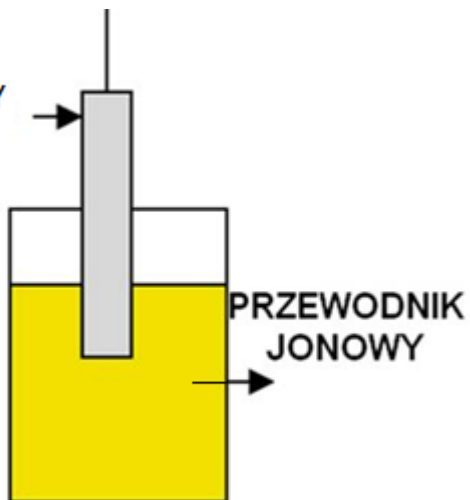
- na granicy faz występuje różnica potencjałów
(stan równowagi dynamicznej pomiędzy procesem przechodzenia jonów z metalu do roztworu a procesem przeciwnym)

OGNIWO GALWANICZNE

- ✓ układ 2 elektrod
- ✓ możliwe przenoszenie ładunków elektrycznych pomiędzy elektrodami przez obecne w roztworach jony
- ✓ przenoszenie jonów → procesy utlenienia i redukcji na powierzchni elektrod

PRZEWODNIK
ELEKTRONOWY

metal
stop

SZEREG NAPIĘCIOWY METALI

Półogniwo	[V]	Półogniwo	[V]
Li Li ⁺	-3,01	Co Co ²⁺	-0,28
K K ⁺	-2,92	Ni Ni ²⁺	-0,22
Ba Ba ²⁺	-2,92	Sn Sn ²⁺	-0,14
Sr Sr ²⁺	-2,89	Pb Pb ²⁺	-0,13
Ca Ca ²⁺	-2,84	Fe Fe ³⁺	-0,04
Na Na ⁺	-2,71	H ₂ H ⁺	0,00
Mg Mg ²⁺	-2,38	Bi Bi ³⁺	+0,20
Be Be ²⁺	-1,70	Sb Sb ³⁺	+0,20
Al Al ³⁺	-1,66	As As ³⁺	+0,30
Mn Mn ²⁺	-1,05	Cu Cu ²⁺	+0,34
Zn Zn ²⁺	-0,76	Ag Ag ⁺	+0,80
Cr Cr ³⁺	-0,71	Hg Hg ²⁺	+0,87
Fe Fe ²⁺	-0,44	Pt Pt ²⁺	+1,20
Cd Cd ²⁺	-0,40	Au Au ³⁺	+1,42

**POTENCJAŁ
ELEKTROCHEMICZNY**

E

**metal
bardziej
szlachetny**

- ✓ duża odporność na działanie chemiczne
- ✓ nie ulega wpływom atmosferycznym (tlen, wilgoć)
- ✓ np. złoto, platyna, srebro, rtęć (przeciwelektroda)

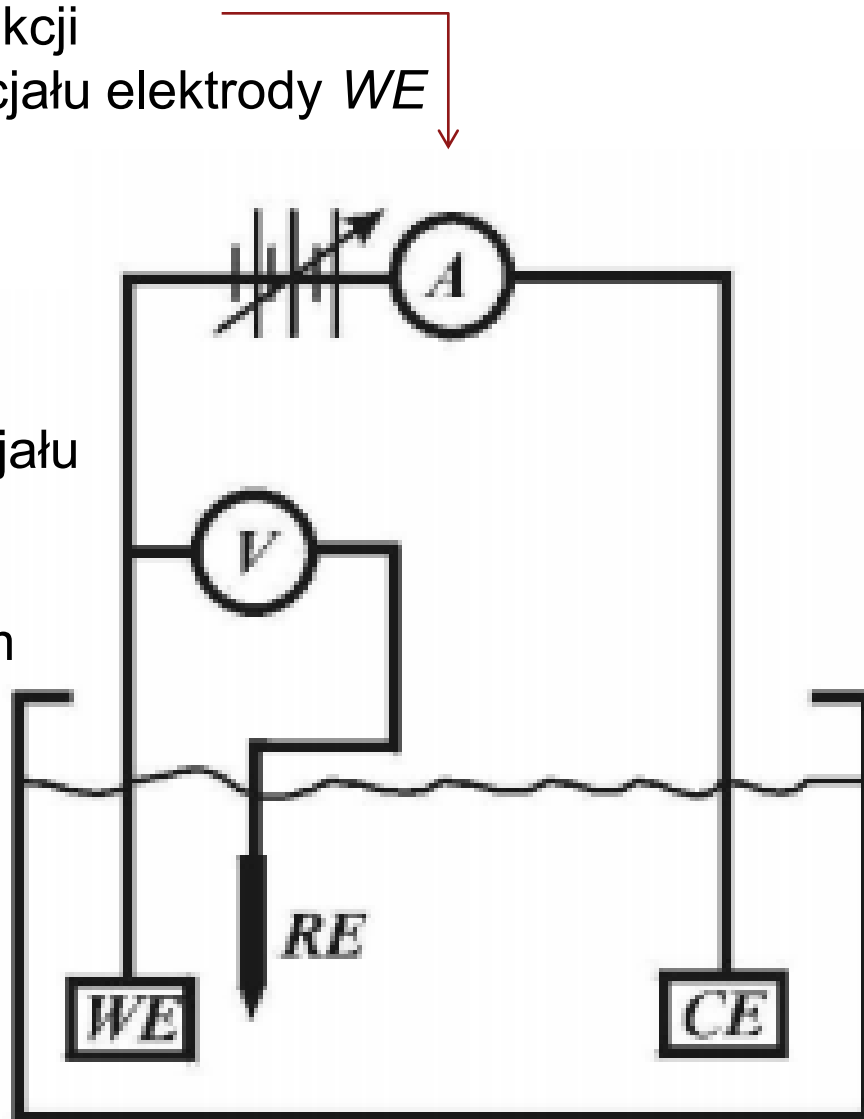
TRÓJELEKTRODOWY UKŁAD POMIAROWY

- ✓ wartość natężenia prądu reakcji
- ✓ prąd powoduje zmiany potencjału elektrody *WE*

ELEKTRODA ODNIESIENIA (RE)

- ✓ ściśle zdefiniowana wartość potencjału (elek. wodorowa tzw. Standardowa $E = 0,00$ [V], e. kalomelowa $E = 242$ [mV] (względem elektrody standardowej))
- ✓ umożliwia wyznaczenie potencjału elektrody *WE* poprzez pomiar siły elektromotorycznej:

$$SEM = E_{kat} - E_{an}$$

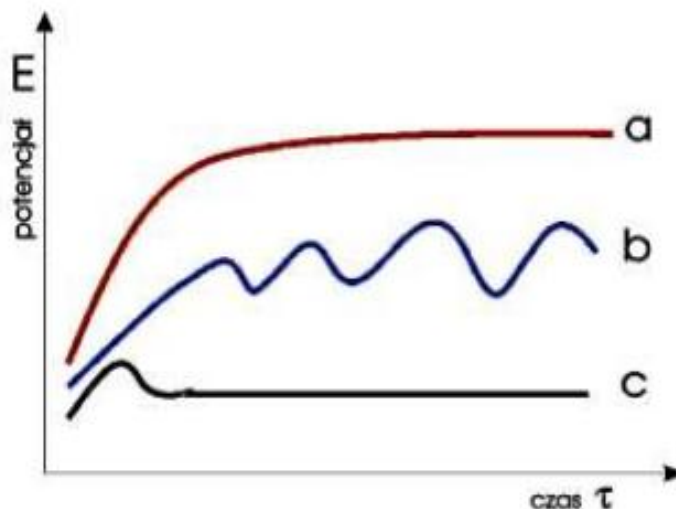

KRZYWE POLARYZACJI

- ocena zachowania korozyjnego materiału

1. KRZYWA GALWANOSTATYCZNA

- ✓ Korozja swobodna dla obwodu otwartego → przepływ stałego prądu ($I=\text{const}$)
- ✓ Rejestrowanie przebiegu zmian potencjału elektrody WE w funkcji czasu

a - korozja ogólna,
b - korozja wżerowa,
c - warstwa pasywna nienaruszona

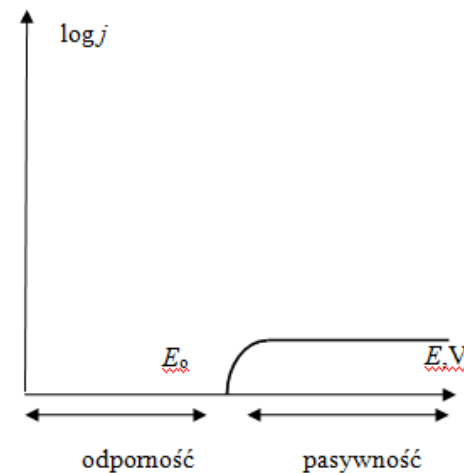
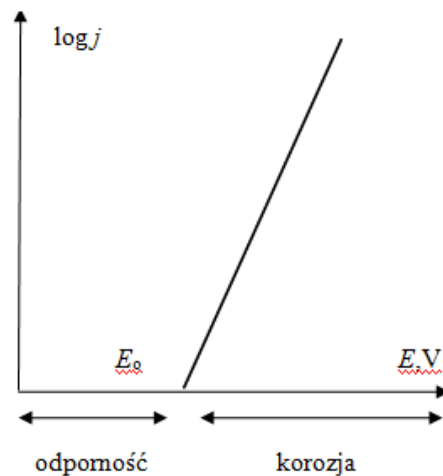
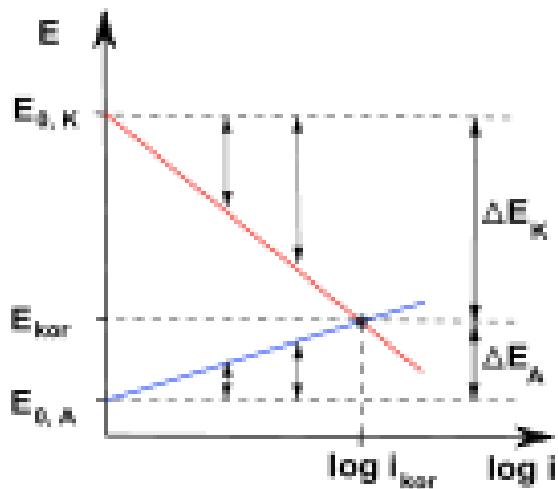
INFORMACJE

- ✓ tendencja materiału do korodowania /odporności korozyjnej
- ✓ ocena ochronnych warstw pasywnych
- ✓ określenie szacunkowego czasu, po jakim stop osiąga wartość stabilną
- ✓ (tj. osiągnięcie równowagi termicznej)
- ✓ uzyskanie wartości POTENCJAŁU STACJONARNEGO (KOROZYJNEGO) E_{kor}

KRZYWE POLARYZACJI

- ocena zachowania korozyjnego materiału

✓ przy potencjałach niższych od E_{kor} (E_0) reakcje utleniania metalu zachodzą bardzo wolno i można przyjąć, że jest to **potencjałowy zakres odporności metalu**,

✓ **podział krzywej** na dwa obszary – katodowy (na lewo) i anodowy (na prawo; roztwarzanie materiału),

✓ im wyższy E_{kor} , tym wyższa odporność korozyjna (**porównywanie materiałów**),

✓ wskazuje, kiedy rozpoczną się (ewentualne) procesy korozyjne na badanym materiale

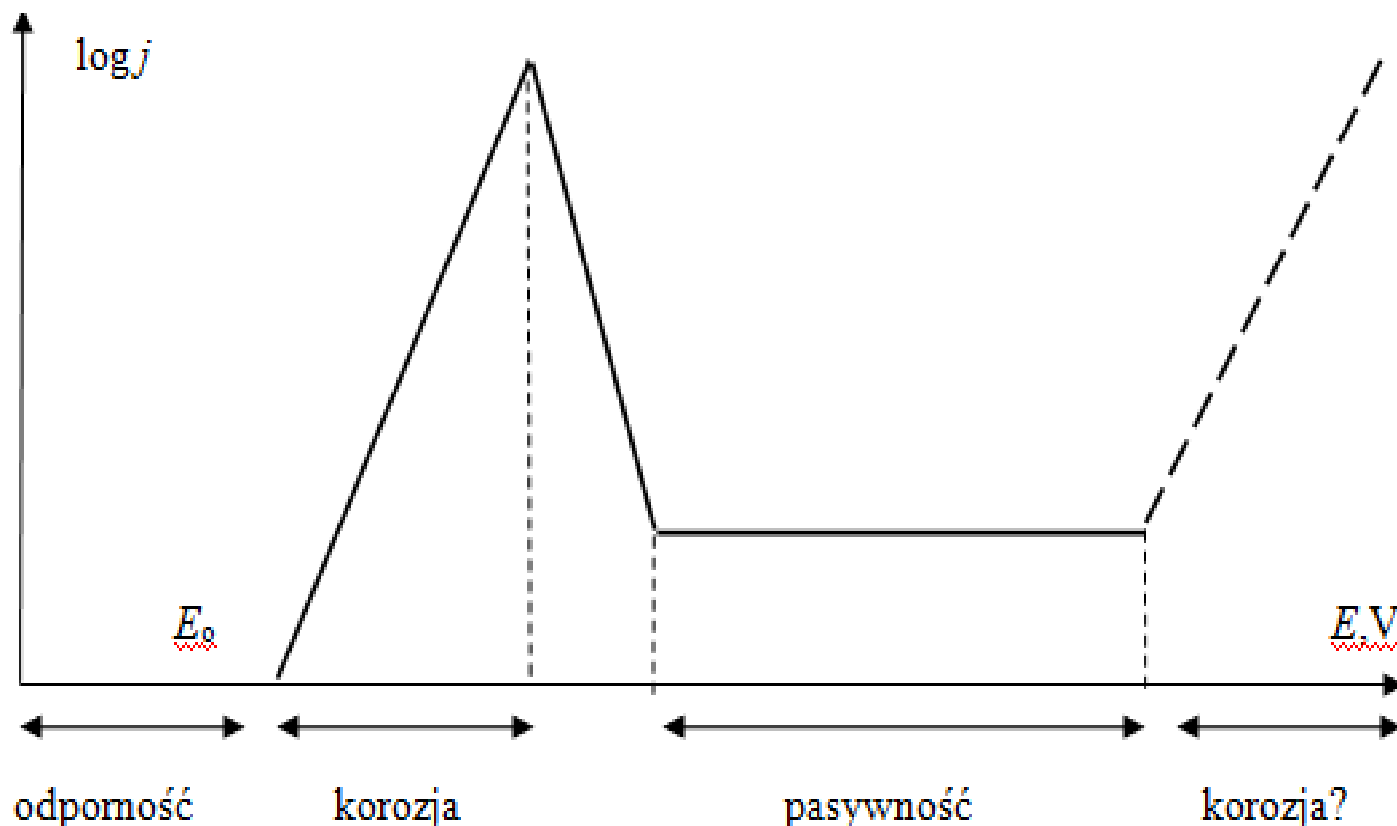

KRZYWE POLARYZACJI

- ocena zachowania korozyjnego materiału

1. KRZYWA POTENCJOKINETYCZNA (POTENCJODYNAMICZNA)

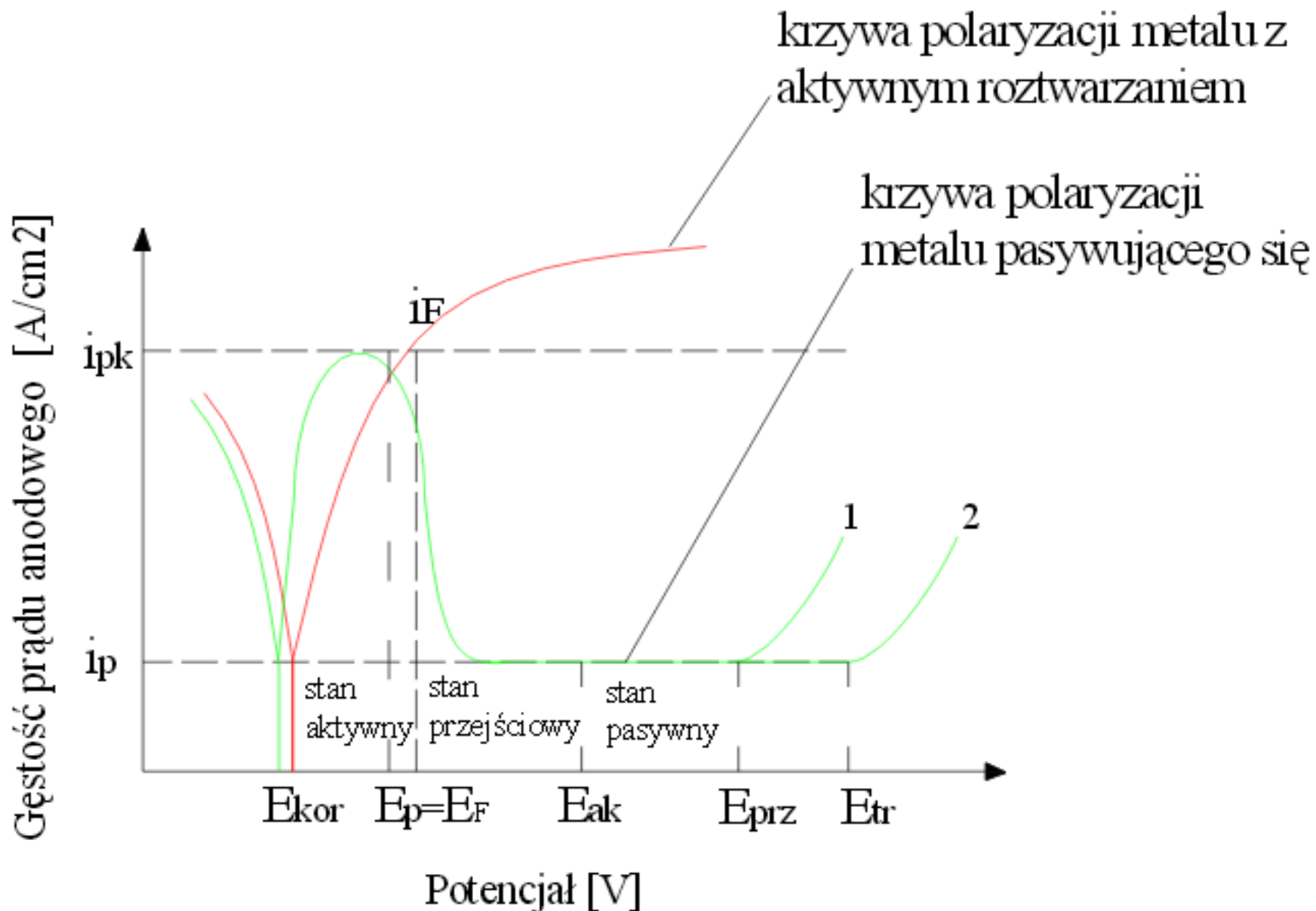
- ✓ Potencjał elektrody badanej jest zmieniany (polaryzowanie elektrody) w czasie zgodnie z zadanymi wcześniej parametrami
- ✓ Prąd jest rejestrowany w funkcji $i = f(E)$, bądź $\log |i| = f(E)$

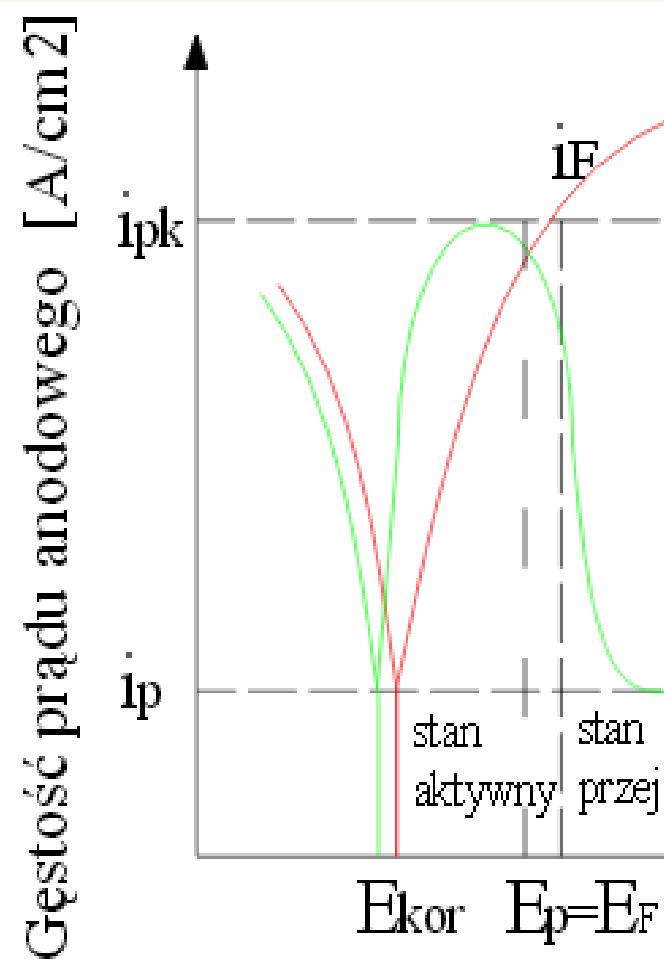

KRZYWE POLARYZACJI

- ocena zachowania korozyjnego materiału

PARAMETR	INFORMACJE
i_{pk}	<p>Gęstość prądu krytycznego pasywacji</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ miarą łatwości pasywacji - mniejszy prąd, tym łatwiejsza jest pasywacja, ✓ obniża się, gdy pH staje się bardziej zasadowe
$E_p = E_F$	<p>Potencjał pasywacji (potencjał Flad'ego)</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ początek obszaru pasywacji
$E_{kor} - E_F$	<p>Obszar aktywny</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ metal roztwarza się, tworząc jony proste
i_p	<p>Gęstość prądu pasywacji</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ prędkość roztwarzania metalu osiąga minimum

PARAMETR

INFORMACJA

 E_{np}

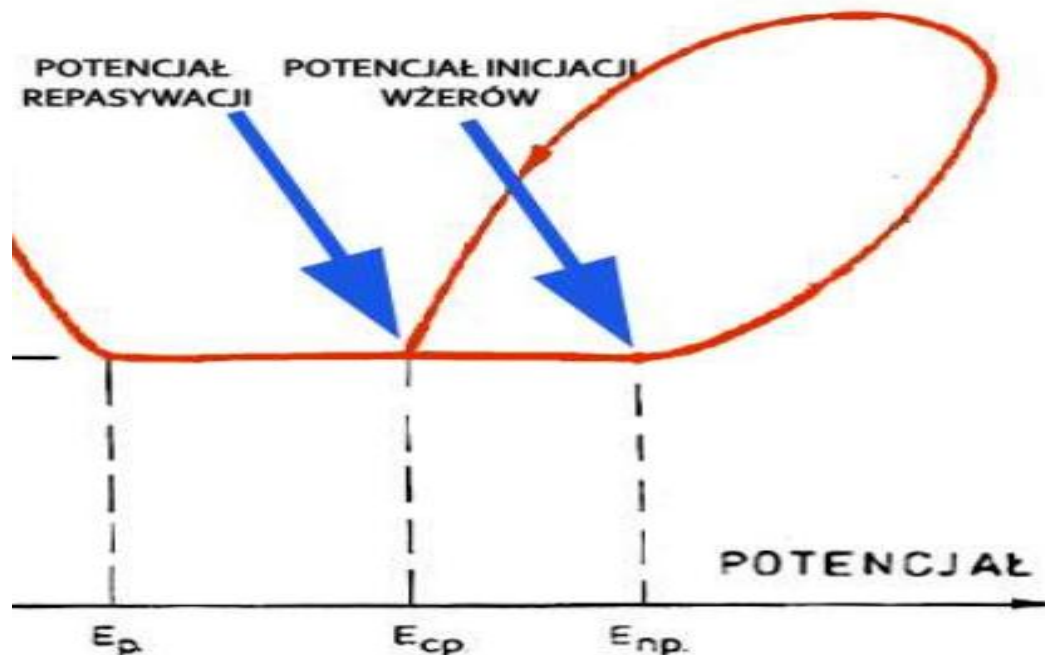
Potencjał przebicia (potencjał zarodkowania (inicjacji) wżerów)
 ✓ **zainicjowanie korozji wżerowej**,
 ✓ zwany też potencjałem krytycznym korozji wżerowej ,
 ✓ leżący na granicy obszaru pasywnego.

 $E_F - E_{np}$

Obszar pasywacji
 ✓ spadek prądu ze względu na uwalnianie jony metali → powierzchnia jest całkowicie pokryta warstwą tlenku

 E_{cp}

Potencjał repasywacji (potencjał krytyczny korozji wżerowej)
 ✓ gęstość prądu obniża się do wartości zbliżonych do gęstości prądu pasywacji,
 ✓ punkt przecięcia się krzywej z obszaru pasywacji z krzywą „odwróconą”

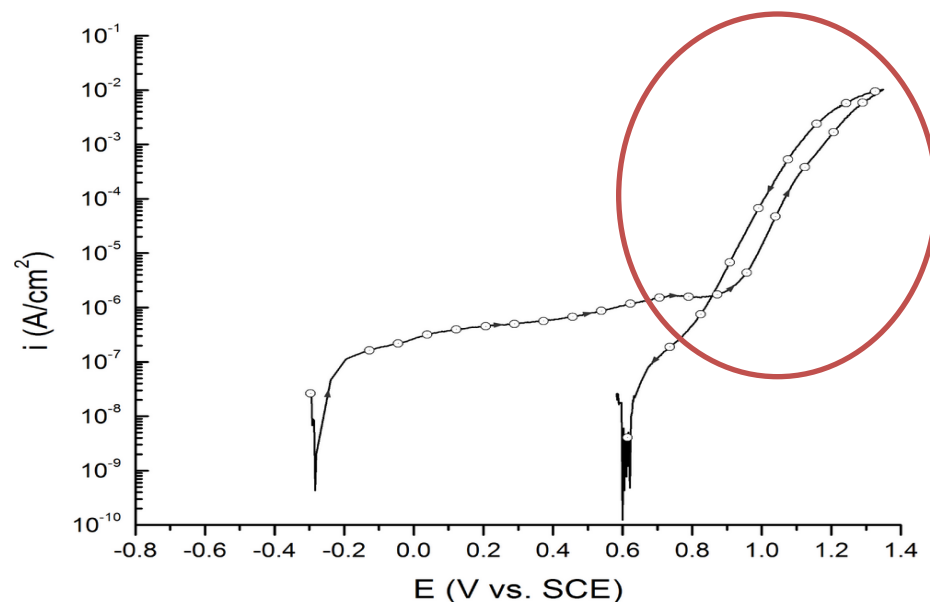
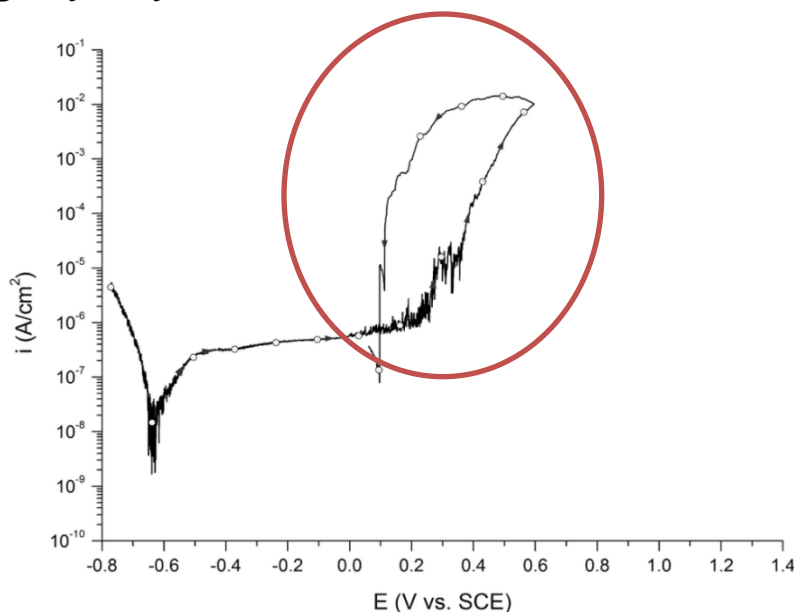

KRZYWE POLARYZACJI

- ocena zachowania korozyjnego materiału

HISTEREZA (krzywa odwrócona)

- ✓ obniżenie wartości potencjału (już po zainicjowaniu korozji wżerowej)
- ✓ może zachodzić odbudowa warstwy pasywnej (repasywacja) metalu
- ✓ wąskie pętle histerazy, które wskazują na niewielką podatność badanych warstw tlenkowych na korozję wżerową w roztworze
- ✓ metastabilny charakter powstałych wżerów oraz bardzo szybka repasywacja warstwy wierzchniej potwierdzają zdolność badanych materiałów do samoleczenia w środowisku agesywnym

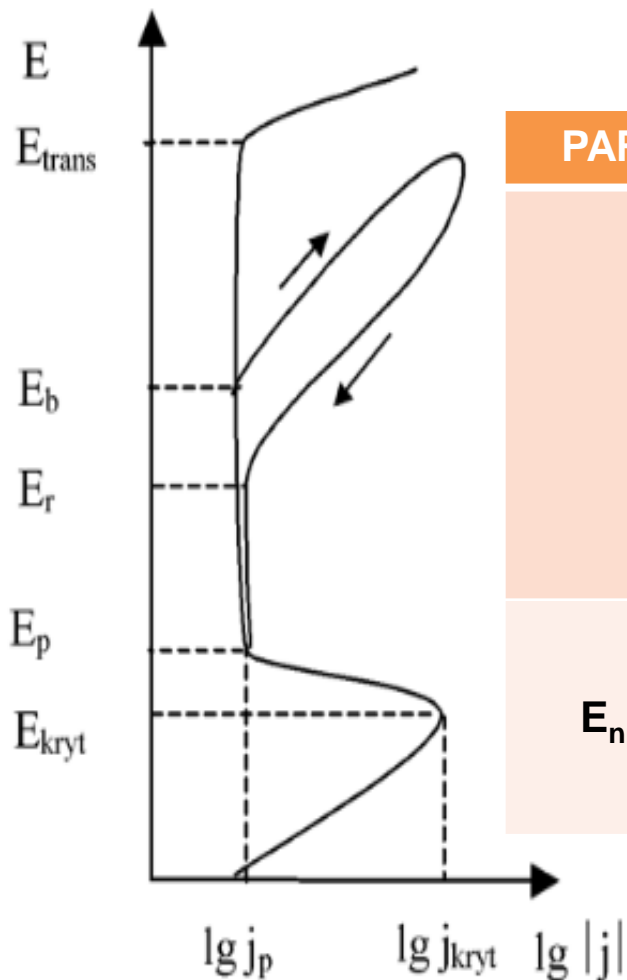

Wielkość pętli histerazy oraz wartość potencjału E_{cp} (repasywacji) są miarą zdolności metalu do repasywacji. W wyniku repasywacji proces korozji wżerowej zostaje zahamowany.

KRZYWE POLARYZACJI

- ocena zachowania korozyjnego materiału

PARAMETR	INFORMACJA
E_{trans}	<u>Potencjał transpasywacji</u> <ul style="list-style-type: none"> ✓ związany głównie z wydzieleniem tlenu ✓ rozpoczyna się szybkie roztwarzanie metalu lub stopu związane z dalszym utlenieniem kationów metali tworzących warstwę pasywną ✓ całkowite rozpuszczanie warstwy pasywnej
$E_{np} - E_{trans}$	<ul style="list-style-type: none"> ✓ wzrost gęstości prądu na skutek przebicia warstwy pasywnej ✓ nie tworzą się nowe wżery ✓ rozwój (rozrost) wżerów istniejących

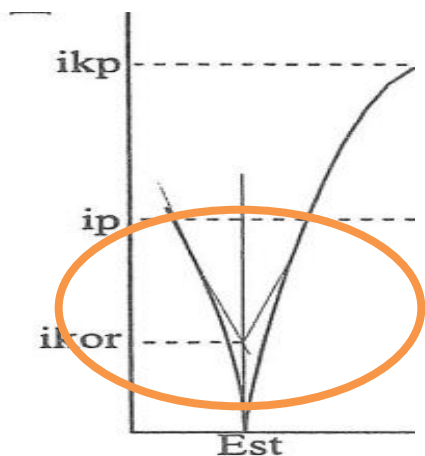

KRZYWE POLARYZACJI

- ocena zachowania korozyjnego materiału

GĘSTOŚĆ PRĄDU KOROZJI

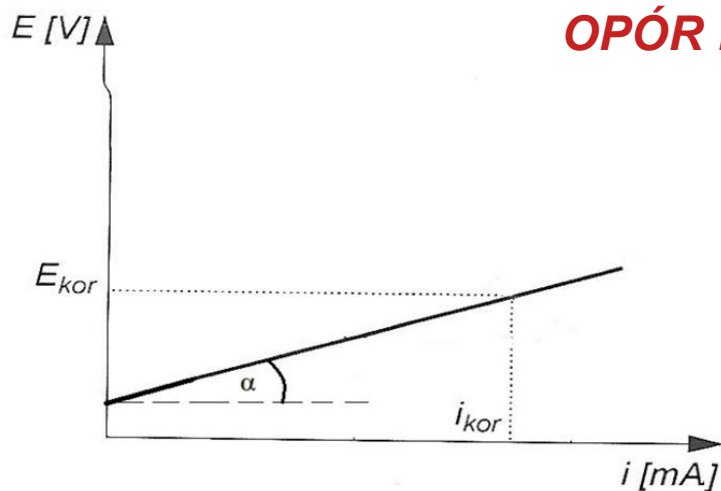
Ekstrapolacja prostych metodą Tafela

i_{kor}

Odporność korozyjna

OPÓR POLARYZACJI

$$R_p = \frac{\Delta E}{\Delta i} = \frac{b_a * b_k}{2,303 * i_{kor} (b_a + b_k)} = \text{tg} \alpha$$

Gdzie

R_p – opór polaryzacji [$\Omega \cdot \text{cm}^2$],

i_{kor} – gęstość prądu korozyjnego,

b_a – nachylenie tafelowskich prostoliniowych odcinków krzywej anodowej,

b_k – nachylenie tafelowskich prostoliniowych odcinków krzywej katodowej.

CELOWOŚĆ KOROZYJNYCH BADAŃ ELEKTROCHEMICZNYCH

- ✓ znalezienie ewentualnych **wżerów** (badania korozji wżerowej),
- ✓ ocena zdolności materiału do spontanicznej pasywacji w danym medium,
- ✓ ocena szybkości korozji w regionie pasywnym,
- ✓ określenie, jakim reakcjom korozyjnym ulega metal w badanym roztworze w różnych zakresach potencjału,
- ✓ porównanie materiałów między sobą pod kątem ich odporności korozyjnej w danym elektrolicie

Staż w firmie

CHM®

Producent implantów i narzędzi dla ortopedii i traumatologii.

"Młóćka Młodych Biomechaników"
im. prof. Dagmary Tejszerskiej

- założona przez **Mikołaja Charkiewicza** w **1981 roku**.
- producent specjalistycznych implantów i narzędzi dla ortopedii i traumatologii
- posiada własne działy produkcji, marketingu, dział badawczo-rozwojowy, a także sieć dystrybucyjną w kraju i za granicą.

Mikołaj Charkiewicz
Założyciel Firmy i Przewodniczący Rady Nadzorczej

Staż w firmie

Producent implantów i narzędzi
dla ortopedii i traumatologii.

ChM sp. z o.o.

Lewickie 3B

16-061 Juchnowiec Kościelny

Politechnika Wroclawska

Katedra Mechaniki i Inżynierii Materiałowej

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ!

mgr inż. Anna Zięty
promotor: dr hab. inż. Jerzy Detyna, prof. nadzw. Pwr

Wrocław, dn. 25.11.2015r.